

از رشد پایه پولی تا جهش قیمت ها

مرتضی فاخری ۲۷

یادداشت

«قسم» خط مقدم امنیت اقتصادی ایران در پسا جنگ

سحر مظفری - بی شک امنیت اقتصادی به یکی از ارکان اصلی امنیت ملی کشورها تبدیل شده است. در شرایطی که جنگ، تحریم، اختلالات زنجیره تأمین و رقابت های ژئوپلیتیک ساختار اقتصاد جهانی را دگرگون

کرده اند، کشورها به دنبال ایجاد «نقاط لنگر» و «تکیه گاه مطمئن» برای تاب آوری اقتصادی هستند. تداوم چند دهه تورم و تحریم در ایران موجب شده که این موضوع از اهمیت بیشتری برخوردار باشد و به عبارت دیگر می توان گفت این مهم به نگرانی عمومی و مهم ترین مولفه غیرنظامی امنیت ملی تبدیل شده است.

منطقه آزاد قسم، به عنوان بزرگ ترین جزیره خلیج فارس، تنها ژئوپارک جهانی ثبت شده یونسکو در منطقه، مجاورت با تنگه استراتژیک هرمز و ... بتانسیل آن را دارد که به یکی از این «نقاط لنگر» و «تکیه گاه مطمئن» تبدیل شود. قسم نه تنها یک مقصد گردشگری، بلکه یک زیرساخت ژئواقتصادی است؛ نقطه ای که در آن انرژی، تجارت، حمل و نقل، اقتصاد دریا محور و امنیت اقتصادی به طور هم زمان معنا پیدا می کنند. هرچند اغلب مردم قسم را بعنوان مقصد گردشگری و خرید می شناسند ولی بر اهل فن و متخصصین قابلیت سایر حوزه ها پوشیده نیست. البته باید توجه داشت توجه به سایر زمینه ها نباید موجب کاهش سرعت و یا غفلت از مدیران از مقوله گردشگری شود.

نقش مناطق آزاد در امنیت اقتصادی

در ادبیات امنیت اقتصادی، سه مفهوم کلیدی وجود دارد:

تاب آوری اقتصادی؛ توانایی یک اقتصاد برای مقاومت در برابر شوک ها.

تنوع بخشی به منابع؛ کاهش وابستگی به یک منبع درآمد.

مزیت ژئو اقتصادی؛ بهره گیری از موقعیت جغرافیایی برای تولید قدرت اقتصادی.

مناطق آزاد، طبق نظریه «اقتصاد مرزی»، زمانی موفق اند که بتوانند سه کار انجام دهند: جذب سرمایه، تسهیل تجارت، ایجاد زنجیره های ارزش مستقل. قسم از معدود مناطق ایران است که هر سه مؤلفه را به صورت بالقوه در اختیار دارد. پیش از شرح بیشتر باید بطور جدی و پرهیز از شعار به این سوال که آیا جزیره قسم واقعا استراتژیک است؟

چرا جزیره قسم استراتژیک است؟

۱- قرارگیری در ششاهراه انرژی جهان: قسم در مجاورت تنگه هرمز قرار دارد؛ جایی که حدود ۲۰٪ تجارت جهانی نفت از آن عبور می کند. با وقوع جنگ رمضان اهمیت و نقش این تنگه بیش از پیش برای همگان برجسته نمود. مجاورت قسم با تنگه هرمز آن را به «نقطه کنترل اقتصادی» تبدیل می کند؛ نقطه ای که می تواند نقش مهمی در امنیت انرژی ایران ایفا کند.

۲- ظرفیت های حمل و نقل و لجستیک.

دسترسی مستقیم به آب های آزاد.

امکان توسعه بنادر چندمنظوره.

قابلیت تبدیل شدن به هاب صادراتی جنوب ایران.

۳- اقتصاد دریا محور

قسم به دلیل وجود: شیلات و آبریز پروری، انرژی های نو (باد، خورشید، جزر و مد)، گردشگری دریایی، صنایع وابسته به دریا یکی از بهترین نمونه های اقتصاد دریا محور در ایران است و این تنوع، همان چیزی است که امنیت اقتصادی را تقویت می کند.

وجود این ویژگی ها، قسم را در جایگاهی قرار می دهد که می توان آن را قطعا استراتژیک دانست و می تواند بخشی از فشارهای ناشی از اختلالات تجاری را کاهش دهد و نقش برجسته ای در امنیت اقتصادی کشور ایفا کند.

چرا قسم در دوران پسا جنگ اهمیت بیشتری دارد؟

در دوران پسا جنگ، کشورها با بازسازی اقتصادی، کاهش آسیب پذیری و افزایش ظرفیت تولید ثروت بعنوان سه چالش اصلی روبه رو هستند که قسم می تواند در هر سه حوزه نقش آفرینی کند:

قسم بعنوان منطقه امن سرمایه گذاری، پایگاه صادراتی، مرکز تولید انرژی و نهایتا بعنوان نقطه اتصال به اقتصاد جهانی می تواند «لنگر ثبات اقتصادی» ایران در دوره پسا جنگ باشد.

چالش ها و موانع توسعه امنیت اقتصادی در قسم

به مانند اکثر نقاط کشور علی رغم وجود ظرفیت های گسترده، قسم در مسیر تحقق چشم انداز ابغای نقش خویش با چالش هایی نیز مواجه است؛ ضعف در زیرساخت های حمل و نقل و بندری، نبود سیاست های پایدار و یکپارچه توسعه، محدودیت های سرمایه گذاری خارجی و کمبود نیروی متخصص تنها بخشی از چالشهای رسیدن به جایگاه مد نظر نگارنده در این مقاله است. این چالش ها نشان می دهد که قسم برای ابغای نقش ملی، نیازمند یک «طرح جامع امنیت اقتصادی» است.

در اینکه قسم می تواند به الگویی برای توسعه پایدار و امنیت اقتصادی ایران تبدیل شود در میان اغلب اهل فن و کارشناسان امر اجماع وجود دارد مشروط بر آنکه سیاست گذاری ها مبتنی بر مزیت های ژئو اقتصادی باشد و اقتصاد دریامحور به عنوان محور اصلی توسعه تعریف شود و در کنار آن نیز سرمایه گذاری وسیع در انرژی های نو و لجستیک تقویت شود. در این صورت، قسم نه تنها به معنای واقعی و استاندارد یک منطقه آزاد خواهد بود؛ بلکه به «نقطه لنگر» و «تکیه گاه مطمئن» امنیت اقتصادی بدل خواهد شد؛ موضوعی که می تواند تاب آوری ملی را افزایش دهد و ایران را در برابر شوک های اقتصادی احتمالی آینده مقاوم تر کند.

وزیر راه و شهرسازی در قزاقستان:

۳۰ هکتار اراضی بندری برای سرمایه گذاری متقابل میان ایران و قزاقستان اختصاص می یابد

بل مه، دبیرکل انجمن کشتیرانی: رفع محدودیت تردد کشتی های تجاری در بنادر جنوبی

۲۷

@Eghtesadsaramad

saramad.darya

www.eghtesadsaramad.ir

شنبه-۳۰ خرداد ۱۴۰۵- سال دوازدهم- شماره ۲۵۱۵- قیمت: ۱۵۰۰۰۰ تومان

بررسی می کند:

الزامات مدیریت ترافیک دریایی در «آبراهه هرمز»

بررسی پیامدهای الگوی جریان بر انتقال آلودگی ها و آسیب پذیری زیست محیطی

تحلیل می دهد:

«تنگه هرمز» معمای امنیتی بنگلادش را بر ملا کرد

فعالیت کارخانه های بنگلادش در گرو عبور نفت کش ها از «آبراهه هرمز»

۴۷

مامانم میگه قراره یه روز خوب بیا
کاشکی داروم کم نیاد...

محک

سازمانه غیررئیه خدمات از
کودکان مبتلا به سرطان

mahak-charity.org

از سکوت فرزندتان بترسید!

اگر نوجوانتان دیگر با شما بحث نمی کند، به این معنی نیست که قانع شده؛ پس خوشحال نباشید! چون سکوت نوجوان یعنی شما را محرم دنیای خودش نمی داند

خطای دید والدین

باطن

انصراف عاطفی،
ناامیدی از درک شدن
و سکوت برای بقا

ظاهر

اطاعت محض، ادب
نمایشی و «چشم»
گفتن های مکرر

چرا به «سکوت مطلق» پناه می برد؟

پذیرش بی فایده بودن
گفتگو و انتخاب تسلیم
برای پایان غائله

از دست رفتن حق
اشتباه یا متفاوت بودن
در محیط خانه

تجربه سرزنش و
نصیحت های بی پایان
به جای شنیده شدن

پیامدهای «بله قربان گوینی»

انفجار درونی: تجمع خشم های پنهان و بروز افسردگی یا فوران ناگهانی رفتار

بی دفاعی در جامعه: ناتوانی در «نه» گفتن به فشار همسالان و آسیب های اجتماعی

طلاق عاطفی: گسستن کامل پیوند قلبی با والدین و خروج ابدی از رابطه در اولین فرصت

اینفوگرافیک- اقتصاد سرآمد